

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego P. C. kwoty 99.300,32 zł z tytułu niespłaconej należności głównej wraz z odsetkami umownymi w wysokości 14,00 % od 27 września 2019 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 6.796,98 zł z tytułu odsetek umownych liczonych od 15 lutego 2019 roku do 26 września 2019 roku wraz z kosztami procesu (bez kosztów zastępstwa procesowego).

Pozwany P. C. wnosił o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o rozłożenie zasądzonej należności na raty w kwotach po 1500 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 8 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Łomży zasądził od pozwanego P. C. na rzecz powoda (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 106.097,30 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 99.300,32 zł od 27 września 2019 roku do dnia zapłaty (punkt I.), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt II.) oraz zasądził od pozwanego P. C. na rzecz powoda (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 5305,00 zł tytułem kosztów postępowania (punkt III.).

Z ustaleń poczynionych przez Sad Okręgowy wynikało, że 31 sierpnia 2018 roku pozwany zawarł z powodem umowę pożyczki nr (...) na kwotę 102.857,14 zł, przy czym kwota 12.857,14 zł przeznaczona była na spłatę prowizji od tej pożyczki. Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty udzielonej pożyczki w 96 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych 15. dnia każdego miesiąca w wysokości i terminach wyszczególnionych w planie spłaty (§ 6 umowy). Kwota pożyczki, o której mowa w § 1 ust. 1 była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,99 % w stosunku rocznym (§ 5 ust. 1 umowy). Zgodnie z § 8 ust. 1-5 umowy kwoty niespłaconych w całości lub w części rat pożyczki - w terminach określonych zgodnie z § 6 – miały stać się następnego dnia po upływie tych terminów zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym. W przypadku nie spłacenia raty w terminie, (...) SA miał pobierać od kwoty zaległej raty pożyczki odsetki według zmiennej stopy procentowej zadłużenia przeterminowanego. Stopa procentowa, o której mowa w ust. 2, odpowiadała aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa i w dniu zawarcia umowy wynosiła dwukrotność sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, tj. 14 % w stosunku rocznym. Zmiana wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie miała powodować równoczesną i analogiczną zmianę wysokości stopy procentowej, o której mowa w ust. 3. (...) SA miał poinformować o zmianie wysokości stopy procentowej zadłużenia przeterminowanego do końca miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiła zmiana, poprzez udostępnienie aktualnej wysokości tej stopy na stronie (...) oraz w oddziałach (...) SA. Zmiana wysokości oprocentowania powodowała odpowiednio wzrost lub obniżenie wysokości raty pożyczki. W okresie obowiązywania umowy (...) SA był uprawniony do zmiany sposobu ustalania stopy procentowej zadłużenia przeterminowanego w przypadku zmiany lub uchylenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa dotyczących odsetek od zadłużenia przeterminowanego w sposób wynikający ze zmiany lub uchylenia tych przepisów. O zmianach Pożyczkobiorca miał zostać poinformowany w sposób określony w § 14.

(...) SA mógł obniżyć kwotę przyznanej pożyczki lub wypowiedzieć umowę pożyczki w przypadku: 1) niedotrzymania przez Pożyczkobiorcę warunków określonych w umowie, 2) utraty przez Pożyczkobiorcę zdolności kredytowej, 3) zagrożenia upadłością Pożyczkobiorcy. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, termin wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni i był liczony od dnia następnego po dniu odebrania przez Pożyczkobiorcę - przesyłki poleconej zawierającej wypowiedzenie, nadanej za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. (...) SA wysyłał wypowiedzenie umowy na piśmie, na ostatni adres wskazany (...) SA przez Pożyczkobiorcę (§ 11 ust. 2-4 umowy).

W następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia umowy, całość zadłużenia z tytułu umowy stawała się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym, od którego (...) SA naliczał i pobierał odsetki według stopy procentowej, o której mowa w § 8. Od chwili powstania zadłużenia wymagalnego i przeterminowanego, (...) SA miał

prawo podjąć działania zmierzające do odzyskania należności, co wiązało się z poniesieniem przez Pożyczkobiorcę kosztów wezwań do zapłaty (monitów) - określonych w Taryfie. Poza działaniami, o których mowa w ust. 2 (...) SA miał prawo wszczęcia postępowania sądowego i egzekucyjnego, którego kosztami Pożyczkobiorca mógł zostać obciążony (§ 12 ust. 1-3 umowy).

Kwota pożyczki została pozwanemu wypłacona.

Pozwany kwotę pochodzącą z pożyczki przekazał J. W. (1), która miała ją zainwestować z zyskiem dla pozwanego. Pozwany otrzymał też od J. W. (1) propozycję zatrudnienia, więc zwolnił się z dotychczasowej pracy w charakterze kierowcy pasz.

Pozwany pismem z 17 kwietnia 2019 roku poinformował powoda, że w związku ze zmianą sytuacji majątkowej nie będzie w stanie spłacać kredytu w wysokości ustalonej postanowieniami zawartej pomiędzy stronami umowy pożyczki.

Pismem z 16 maja 2019 roku powód wezwał pozwanego do uregulowania wymagalnego zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...) w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego pisma, przy czym zadłużenie wynosiło wówczas 4.709,55 zł. Równocześnie powód poinformował pozwanego o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Powód pismem z 13 czerwca 2019 roku wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki nr (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, licząc od daty doręczenia pisma. Kwota wymagalnego zadłużenia na dzień sporządzenia wypowiedzenia umowy wynosiła 4.734,07 PLN, w tym zaległy kapitał (w tym odsetki skapitalizowane) 2.282,90 zł, zaległe odsetki 2.398,72 zł, odsetki od zaległego kapitału i odsetki skapitalizowane 52,45 zł. Powód oświadczył ponadto, że jeżeli w okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia przeterminowanego, wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. W przypadku zaś nieuregulowania zadłużenia przeterminowanego bądź uregulowania go w niepełnej wysokości, umowa zostanie rozwiązana wraz z upływem okresu wypowiedzenia, a całość zobowiązań wynikających z umowy zostanie postawiona w stan wymagalności i obowiązkiem pozwanego będzie natychmiastowa spłata całości zobowiązania. Pismo z 13 czerwca 2019 roku, wysłane listem poleconym, doręczone zostało pozwanemu w dniu 21 czerwca 2019 roku.

Powód pismem z 4 września 2019 roku – poinformował pozwanego, że w związku z niewywiązywaniem się przez niego z warunków zawartej umowy pożyczki nr (...) z 31 sierpnia 2018 roku, jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda według stanu na dzień 3 września 2019 rok kwoty 105.221,27 zł, na którą składają się: kwota 99.300,32 zł z tytułu niespłaconego kapitału i kwota 5.920,95 zł z tytułu odsetek umownych. Ponadto od 4 września 2019 roku do dnia zapłaty należą się powodowi dalsze odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych naliczane od kwoty niespłaconego kapitału. Powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 105.221,27 zł w terminie do dnia 11 września 2019 roku na podany rachunek bankowy. Wezwanie to, wysłane listem poleconym, doręczone zostało pozwanemu w dniu 9 września 2019 roku.

W dniu 26 września 2019 roku powód wystawił W. z ksiąg bankowych nr (...), w którym stwierdził, że pozwany posiada wymagalne zadłużenie w wysokości należności głównej - 99.300,32 zł i odsetek umownych za okres od 15 lutego 2019 roku do 26 września 2019 rok w wysokości 6.796,98 zł z tytułu umowy pożyczki nr (...) z 31 sierpnia 2018 roku. W treści wyciągu powód stwierdził także, że od dnia 27 września 2019 roku naliczane są od należności głównej, która na dzień sporządzenia wyciągu z ksiąg bankowych wynosi 99.300,32 zł, według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej aktualnej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa równej dwukrotności sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, która na dzień wystawienia niniejszego wyciągu wynosi 14% w stosunku rocznym.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że przed Sądem Okręgowym w Suwałkach prowadzone było postępowanie, w którym J. W. (1) oskarżona została o doprowadzenie wielu osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w tym pozwanego. W postępowaniu tym osobą oskarżoną był także K. B..

Pozwany ma wykształcenie średnie techniczne. Obecnie utrzymuje się z prac dorywczych w usługach budowlanych i zarabia 3.000-3.500 zł miesięcznie. Zaciągnął kilka kredytów w pięciu bankach. Środki pochodzące z tych kredytów miały być inwestowane w nieruchomości i różne produkty inwestycyjne przez J. W. (1). Aktualnie kapitał kredytowy, którego spłata obciąża pozwanego, to łącznie ponad 380 tys. zł, zaś z odsetkami jest to ponad 500 tys. zł.

Rodzinę utrzymuje żona pozwanego, prowadząca działalność w usługach budowlanych. Ponadto, pracowała na etacie. Pozwany nie wie jakie dochody ma jego żona, ponieważ od czerwca 2019 r. małżonkowie mają rozdzielność majątkową. Pozwany nie posiada własnego majątku. Mieszka w domu swoich rodziców.

W tak ustalonym stanie faktycznym, zdaniem Sądu Okręgowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części. Wskazywał, że pozwany podkreślał kwestionując niniejsze powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, że w dniu przejęcia przez J. W. (1) środków pieniężnych do umowy pożyczki została sporządzona pomiędzy pozwanym a działającą w imieniu firmy (...) umowa przejęcia długu. J. W. (2) zapewniała go, że przedmiotowa umowa przejęcia długu zostanie przedstawiona powodowi, gdzie jako kredytobiorca będzie występował inwestor dysponujący środkami pieniężnymi. Umowa przejęcia długu miała być zabezpieczeniem na wypadek roszczeń banków, gdyż to, zgodnie z zapewnieniami J. W. (1), inwestor za porozumieniem z bankiem stał się właścicielem kredytów. Za udział w projekcie inwestycyjnym J. W. (1) zobowiązała się spłacić wszystkie kredyty wraz z kosztami, a od wysokości przejętych środków pieniężnych wypłacić od 20% do 30% zysku. Projekt planowany był na rok, a w trakcie jego trwania J. W. (1) zobowiązała się do regulowania comiesięcznych rat kredytowych. Do podpisania umowy projektu inwestycyjnego nigdy nie doszło, zaś umowy przejęcia długu nie zostały pozwanemu wydane, były w posiadaniu jedynie J. W. (1), co tłumaczone było koniecznością złożenia przedmiotowych umów do banków. Faktycznie umowa pożyczki zaciągnięta przez pozwanego z powodem była obsługiwana przez J. W. (1) do listopada 2018 roku. Po tym czasie J. W. (1) została aresztowana wraz ze swoim partnerem K. B., a ich działania okazały się oszustwem. Do momentu rozstrzygnięcia w sprawie karnej, zdaniem pozwanego, postępowanie w sprawie było przedwczesne.

W ocenie Sądu Okręgowego, odpowiedzialność pozwanego wynikała z zawartej w dniu 31 sierpnia 2018 roku umowy pożyczki nr (...). Wywodził, że zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1896) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ust. 2). Obowiązek zwrotu kredytu przez kredytobiorcę jest zatem jego podstawowym obowiązkiem wymienionym w art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Na mocy art. 78 ustawy – Prawo bankowe do umów pożyczek pieniężnych zawieranych przez bank stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu. Zgodnie z art. 78a ustawy – Prawo bankowe przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.

Sąd I instancji podkreślał, że w sprawie nie budził wątpliwości fakt zawarcia umowy pożyczki między powodowym Bankiem a pozwanym. Nie budził też wątpliwości fakt niespłacania przez pozwanego rat kredytu, na skutek czego Bank skierował do niego w dniu 16 maja 2019 r. wezwanie do spłaty zadłużenia przed wypowiedzeniem umowy kredytu w wysokości 4.709,55 zł. Wobec braku podstaw do restrukturyzacji zadłużenia, powód pismem z dnia 13 czerwca 2019 r. wypowiedział umowę pożyczki, z zachowaniem 30 – dniowego okresu. Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Okręgowego należało uznać, że zostały spełnione wszystkie wymogi dotyczące skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu.

W ocenie Sądu I instancji, strona powodowa, co do zasady wykazała zgodnie z art. 6 k.c. wszystkie przesłanki istnienia swojego roszczenia wobec pozwanego z tytułu zawartej umowy pożyczki. Natomiast pozwany nie wykazał żadnych

okoliczności niweczących roszczenie strony powodowej, do czego był procesowo zobowiązany, również na podstawie art. 6 k.c..

Za całkowicie bezzasadny Sąd Okręgowy uznał wniosek strony pozwanej o oddalenie powództwa na tej podstawie, że powód nie wykazał zasadności i wysokości swojego roszczenia. Wskazywał, że powód przedstawił liczne dokumenty, z których wynikało, że strony zawarły umowę pożyczki. Pozwany nie negował, że stosowna kwota została przekazana na jego rzecz. Jak wynika z wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 26 września 2019 r., nr (...) pozwany posiadał wobec powoda wymagalne zadłużenie w wysokości 106.097,30 zł. W tych okolicznościach, brak było podstaw do uznania, że roszczenie powoda jest bezzasadne. Wskazywał, że pozwany nawiązując współpracę z J. W. (1), planował inwestować pieniądze z pożyczki w celu osiągnięcia zysku. Godził się więc na ryzyko z tym związane. Był też świadomy swego stanu majątkowego, a także wysokości kredytowanej kwoty. Powód nie może ponosić ujemnych konsekwencji uzgodnień pozwanego z J. W. (1). Przy czym, pozwany, wbrew ciężącemu na nim w tym zakresie obowiązкови (art. 6 k.c.), nie wykazał w żadnej mierze, że zawarł z J. W. (1) umowę o przejęcie długu, w szczególności nie przedstawił takiej pisemnej umowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że w tej sytuacji, wynik postępowania karnego będzie miał wpływ na powstanie ewentualnych roszczeń pozwanego względem osób biorących udział w przedmiotowym procederze przestępczym o zwrot utraconych pieniędzy, ale na innej podstawie prawnej niż ma to miejsce w sprawie niniejszej.

Sąd I instancji oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przesłuchanie w charakterze świadka E. C., ponieważ w przedmiotowej sprawie istotne znaczenie miały dokumenty zebrane w sprawie, natomiast zeznania tego świadka byłyby ponad dokumenty.

Odnosząc się do wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzonej od niego na rzecz banku kwoty na raty, Sąd Okręgowy wskazał, że pozwany rzeczywiście znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Zdaniem tegoż Sądu, w powyższych okolicznościach, uzyskiwane przez pozwanego dochody są za niskie, aby miał on realną możliwość terminowego wywiązania się z obowiązku spłacania poszczególnych rat, w przypadku skorzystania przez sąd z możliwości, o której mowa w art. 320 k.p.c.. Wyjaśnienia pozwanego wskazują, że stracił on już jakąkolwiek możliwość spłaty zadłużenia, wynikającego nie z jednej, a z kilku umów pożyczkowych, czy kredytowych. Wysokość rat proponowana przez pozwanego (to jest 1.500 zł miesięcznie) jest za mała, aby można było mówić o spłacie powoda w rozsądnym terminie. Należy pamiętać, że nie byłoby to jedyne zobowiązanie kredytowe pozwanego. Sprzeciwia się to zastosowaniu art. 320 k.p.c. w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na zasadzie art. 471 k.c. w zw. z art. 369-370 k.c., uwzględnił żądanie powoda i orzekł jak w pkt I. sentencji. Powództwo oddalone zostało jedynie w zakresie odsetek umownych od kwoty należności głównej 99.300,32 zł, które były żądane przez powoda w stałej wysokości 14,00%.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży wniósł pozwany P. C., który zaskarżył ww. wyrok w części tj. w punkcie I i III zarzucając mu:

1. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, w szczególności:

- a) **art. 75c w zw. z art. 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe poprzez niewłaściwą wykładnię przepisu skutkującą przyjęciem, że na gruncie niniejszej umowy roszczenie powoda stało się wymagalne na skutek złożenia przezeń definitywnego wypowiedzenia umowy kredytu,**
- b) **art. 104 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie wypowiedzenia umowy z dnia 13 czerwca 2019 r. za skuteczne, mimo, że pozwany nie wykazał umocowania przedstawicieli Banku do złożenia oświadczenia w przedmiocie wypowiedzenia umowy, wobec nie złożenia stosownych pełnomocnictw udzielonych pracownikom Banku;**

2. naruszenie przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

- a) **art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie dowolnej, nierzetelnej i wybiórczej oceny dowodów przedstawionych przez strony oraz błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest przesłuchania stron, jak i pominięcia zeznań świadka E. C., w zakresie w jakim zeznania te doprowadziłyby do ustalenia faktów istotnych w sprawie, tj. okoliczności zawarcia umowy pożyczki i udziału osób trzecich przy zawarciu umowy,**
- b) **art. 235⁷ pkt 2,3 i 5 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez przedwczesne pominięcie i nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z zeznań świadka E. C. na fakty wskazane w piśmie procesowym pozwanego z dnia 24 lutego 2020 r.,**
- c) **art. 177 §1 pkt 4 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o zawieszenie postępowania w sytuacji, gdy ustalono, iż ujawniony został czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej,**
- d) **art. 320 k.p.c. poprzez zaniechanie rozłożenia świadczenia na raty mimo zaistnienia szczególnych okoliczności sprawy (pozwany jest pokrzywdzony oszustwem dokonanym przez osoby trzecie) oraz deklaracji możliwości spłaty przez pozwanego.**

Wskazując na powyższe, wnosił o:

- 1) **zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, według norm przepisanych,**
- 2) **zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych,**
- 3) **ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wraz z rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów procesu,**
- 4) **z ostrożności procesowej - w przypadku oddalenia apelacji - o odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powoda na podstawie art. 102 k.p.c.**

SĄD APELACYJNY USTALIŁ I ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacja pozwanego nie była zasadna.

Sąd I instancji poczynił w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Ponowna analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pod kątem zarzutów sformułowanych w apelacji, pozwala zdaniem Sądu Apelacyjnego na stwierdzenie, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się uchybień zarzucanych mu w apelacji. Sąd ten bowiem w sposób staranny i wnikliwy wyjaśnił okoliczności niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. We wniesionej apelacji nie podniesiono natomiast zarzutów, które mogłyby skutecznie podważyć ocenę dowodów, a co za tym idzie poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych. Samo zaś niegodzenie się z tymi ustaleniami i prezentowanie własnej wersji zdarzeń korzystnej dla strony nie uzasadnia przyjęcia naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Wbrew zarzutom Skarżącego, Sąd Okręgowy wywiódł także w niniejszej sprawie prawidłowe wnioski odnośnie oceny żądania powoda. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, iż w okolicznościach niniejszej sprawy, powód nie uchybił obowiązkowi wynikającemu z umowy pożyczki w zakresie procedury wypowiedzenia umowy oraz wezwania

pozwanego do zapłaty, tym samym wymagalność jego roszczenia nie budzi wątpliwości. Pozwany nie negował faktu zawarcia przedmiotowej umowy, ani otrzymania pieniędzy z banku. Argumentacja podniesiona przez pozwanego przeciwko żądaniu pozwu opierała się na twierdzeniu, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż pozwany stał się ofiarą przestępstwa (oszustwa).

Nie był zasadny zarzut pozwanego polegający na twierdzeniu, że czynność banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna, gdyż treść wypowiedzenia była niejednoznaczna z uwagi na połączenie w jednym piśmie wypowiedzenia i wskazania, że zapłata zaległości spowoduje ustanie skuteczności prawnej wypowiedzenia. W tym kontekście należy przypomnieć, iż kwestia warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej była już wielokrotnie przedmiotem rozważań w judykaturze, z których wynika, że nie została wyłączona dopuszczalność zastrzeżenia warunku także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy. Podkreślano przy tym, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej wydaje się być wybitnie prokonsumencka, ponieważ daje klientowi „ostatnią szansę” na zachowanie wiążącej strony umowy (vide: np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., II CSK 108/20, Legalis nr 2399317 i wskazane tam orzecznictwo; postanowienie 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2013r., III CZP 85/12, Legalis nr 1116934). O jego skuteczności decyduje jednak to, czy doszło ono do kredytobiorcy w sposób nagły i zaskakujący (vide: wyrok Sądu Najwyższego, zapadły w sprawie V CSK 698/14), a nadto czy było dla niego niejasne co do czasu i zakresu obowiązywania (vide: wskazany powyżej wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2016 r., II CSK 750/15).

W sprawie bezspornym jest natomiast, że wypowiedzenie objętej niniejszym sporem umowy, poprzedzone zostało datowanym na 16 maja 2019 r., wezwaniem do zapłaty powstałego po stronie pozwanego zadłużenia, w którym zawarto również informację o konsekwencjach nieuregulowania przez kredytobiorcę zaległych należności, jak też o możliwości ubiegania się przez niego o restrukturyzację umowy oraz działaniach, jakie należy podjąć w tym celu, doręczonym pozwanemu w dniu 24 maja 2019 r. Wypowiedzenie przedmiotowej umowy kredytowej nie zostało zatem dokonane w sposób nagły i zaskakujący dla pozwanego.

Nie sposób było także uznać, że treść pisma zawierającego oświadczenie o wypowiedzeniu było czynnością niejednoznaczna, niezrozumiałą czy też mogącą rodzić jakiegokolwiek wątpliwości, skoro w piśmie tym wprost wskazano, że bank wypowiada pozwanemu zawartą z nim umowę pożyczki z powodu niedotrzymania warunków umowy tj. brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego. W piśmie tym wyjaśniono także, jakie działania pozwany winien był podjąć, aby zniweczyć jego skuteczność. W tym celu należało bowiem dokonać spłaty całości zadłużenia wymagalnego, które na dzień sporządzenia wypowiedzenia umowy wynosiło 4 734,07 złotych, przy czym uczynić to należało w ciągu dni 30, liczonych od daty otrzymania omawianego pisma, co jednak nie nastąpiło.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy słusznie przyjął więc, że dokonane przez bank wypowiedzenie objętej niniejszym sporem umowy pożyczki było skuteczne (nie ziściły się bowiem warunki je rozwiązujące), a roszczenie powodowego Banku z tytułu tej umowy – wymagalne. W konsekwencji powód był uprawniony do wystąpienia z przedmiotowym powództwem.

Nadmienić następnie należy, że wprawdzie przedłożone w celu wykazania wysokości zadłużenia przez Bank dokumenty miały jedynie charakter dokumentów prywatnych (art. 245 k.p.c.), tym niemniej także dokumenty prywatne, mogą stanowić dostateczny dowód istnienia roszczenia i jego wysokości. Podkreślenia bowiem wymaga, że dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak jak wszystkie inne dowody. Może więc stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania oraz być oceniany według ogólnych zasad oceny dowodów, a więc kryteriów wskazanych w art. 233 § 1 k.p.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011r. II CSK 710/10, LEX nr 1129100). Przydatność dokumentów prywatnych dla wykazania określonych okoliczności powinna być zatem oceniana w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Obowiązkiem temu Sąd Okręgowy nie uchybił. Trafnie też uznał, że przedłożone przez powoda dokumenty zawierały wszystkie dane niezbędne do zidentyfikowania wiarygodności dochodzonej w niniejszej sprawie oraz pozwalały na ustalenie jej wysokości.

Zauważyć zdaniem Sądu Apelacyjnego należy, że brak jest w sprawie dowodów, które wskazywałyby na istnienie okoliczności, że zawierając umowę pożyczki pozwany składając oświadczenie woli znajdował się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli (art. 82 k.c.). Co więcej z uwagi na treść wyjaśnień pozwanego przyjąć należało, że oświadczenie woli pozwanego w zakresie zawarcia umowy pożyczki pozostawało w zgodzie z jego rzeczywistą wolą. Pozwany twierdził bowiem, że umowę zawierał celem pozyskania środków na inwestycje prowadzone na jego rzecz przez J. W. (1), wiedziony chęcią uzyskania zysku, jaki inwestycja ta miała przynieść. Należy także podkreślić, że błąd co do pobudki, a więc odnoszący się do sfery motywacyjnej składającego oświadczenie woli, która wpłynęła ostatecznie na dokonanie czynności prawnej, także nie uzasadnia uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia woli, na podstawie błędu (art. 84 k.c.).

Bez znaczenia dla oceny żądania pozwu pozostaje także okoliczność ewentualnego popełnienia przez J. W. (1) przestępstwa oszustwa na szkodę pozwanego. Odpowiedzialność pozwanego wobec powodowego Banku ma bowiem charakter kontraktowy i wynika z treści zawartej umowy pożyczki, którą to umowę – ocenić należało jako ważną. Ewentualna odpowiedzialność J. W. (1) (czy innych osób, w tym pracowników powodowego Banku) względem pozwanego za doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ma zaś charakter deliktowy (art. 415 k.c.). Jeśli pozwany rzeczywiście został przez J. W. (1) (lub inne osoby) oszukany, to zawsze może dochodzić od ww. stosownego odszkodowania. Od otrzymania takiego odszkodowania nie może jednak pozwany uzależniać wykonania swego zobowiązania wobec Banku wynikającego z ważnej i skutecznie zawartej umowy pożyczki. Dlatego też jako zbędne i zmierzające jedynie do nieuzasadnionego wydłużenia postępowania, Sąd Apelacyjny ocenił wniosek pozwanego o przesłuchanie wskazanego w apelacji świadka E. C. oraz pozwanego w charakterze strony, na okoliczności szczegółowo wskazane w odpowiedzi na pozew tj. na fakt wskazania przez J. W. (1) oddziału banku powoda do zawarcia umowy pożyczki, zaciągnięcia przez pozwanego pożyczki na potrzeby J. W. (1), przekazania środków uzyskanych przez pozwanego z pożyczki J. W. (1), podpisania umowy przejęcia długu pomiędzy pozwanym a J. W. (1), obsługiwania przez J. W. (1) pożyczki zawartej przez pozwanego z powodem, toczącego się postępowania karnego przeciwko J. W. (1) i statusu pokrzywdzonego P. C. w przedmiotowym postępowaniu (k. 51-52 akt), gdyż były to okoliczności nieistne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Podkreślenia bowiem jeszcze raz wymaga, że ewentualna odpowiedzialność deliktowa J. W. (1) wobec pozwanego pozostaje bez wpływu na odpowiedzialność kontraktową pozwanego wobec powoda. Sąd I instancji postąpił zatem słusznie odmawiając zawieszenia postępowania w sprawie niniejszej do czasu zakończenia postępowania karnego. Należy zaznaczyć, że stosownie do treści art. 519 k.c. przejęcie długu przez osobę trzecią, która może wstąpić w miejsce dłużnika wymaga dla skuteczności przejęcia zgody wierzyciela tj. banku, a taka okoliczność w sprawie nie została dowiedziona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie był również trafny, sformułowany przez pozwanego zarzut naruszenia art. 320 k.p.c. W myśl art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Ustawa nie precyzuje przy tym, jakie wypadki będą należały - w myśl tego przepisu - do szczególnie uzasadnionych.

Nie ulega natomiast wątpliwości, że sama instytucja rozłożenia na raty zasądzanego świadczenia stanowi rozwiązanie mające służyć interesowi dłużnika, który z powodów przez siebie niezawinionych nie jest w stanie jednorazowo uczynić zadość spełnieniu zasądzanego świadczenia, natomiast spłata ratalna lub w późniejszym terminie będzie dla niego możliwa i realnie dogodniejsza. Podkreślić jednak należy wyjątkowość regulacji art. 320 k.p.c. oraz obowiązek sądu brania pod uwagę nie tylko sytuacji dłużnika, ale również interesów wierzyciela. Wskazać też trzeba na istotne znaczenie dla korzystania z tej nadzwyczajnej instytucji charakteru zasądzanego świadczenia, tak by nie premiować dłużników niesolidnych i nie dających gwarancji, że należności, mimo rozłożenia na raty, będą realizowane. Ponadto podstawą zastosowania powołanego wyżej przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione przesłanki, na przykład, że ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny spełnienie zasądzanego świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowo byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (M. Jędrzejewska (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.).

Tymczasem pozwany domagając się rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty, we wniesionej apelacji uzasadniał swój wniosek jedynie trudną sytuacją materialną w jakiej się znalazł wskutek nietrafnego przedsięwzięcia ukierunkowanego na osiągnięcie zysku. Zauważyć przy tym należy, że pozwany nie składał żadnych dowodów, które pozwoliłyby ocenić jaka w rzeczywistości jest obecnie kondycja finansowa jego i jego rodziny oraz czy pozwala ona pozwanemu nie posiadającemu stałego zatrudnienia (podejmuje jedynie prace dorywcze) regulować należność na rzecz powoda ratałnie. Jest to o tyle istotne, że z możliwości rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty Sąd korzysta wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że rozłożenie świadczenia na raty umożliwi zobowiązanemu wywiązanie się z zobowiązania w możliwym do przyjęcia terminie.

Sąd, zdaniem Sądu Apelacyjnego zaprezentowana przez pozwanego we wniesionej apelacji argumentacja nie podważyła ustaleń Sądu I instancji i nie pozwoliła na uznanie, że w sprawie mamy do czynienia z wypadkiem szczególnym uzasadniającym zastosowanie art. 320 k.p.c.

Z uwagi na powyższe, apelacja pozwanej jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania w sprawie orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. odstępując od obciążania pozwanego częścią kosztów zastępstwa procesowego powoda, obliczonych w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz. 265) z uwagi na charakter sprawy oraz trudną sytuację materialną pozwanego spowodowaną znacznym zadłużeniem kredytowym.

(...)